

Een 'geelsnavelkoet' dood op de Friese kust

Via Theo van der Horn ontving ik recent een zeekoet met een vrijwel geheel geelachtige snavel, waarvan de poten opvallend meer gele tekening vertonen dan gebruikelijk is bij zeekoeten. De snavel vertoont slechts een beetje zwart aan de randen en basis van de snavelhuid, wat op afstand nauwelijks zichtbaar is. Het beest werd begin december 2006 gevonden bij Ternaard aan de Friese waddenkust. De vorm en maten van de snavel (culmen: 51 mm, gonys: 13.5 mm) en vleugels (L/R: 190/192 mm) laten, evenals de verbening van de oogkasrand (uitwendig op de tast vastgesteld) en de afwezigheid van witte topjes op de ondervleugeldekveren, zien dat het om een volwassen vogel gaat; nadere sectie volgt nog bij Naturalis.

Volwassen zeekoet met opvallende geelwitte snavel (*Uria adamsii*) en sterk oranje gekleurde poten.

Foto's ©Edward Soldaat

Aan albinisme of leucisme bij zeevogels werd in vorige nummers van deze nieuwsbrief ook al aandacht besteed. Het bijzondere aan deze vogel is misschien wel dat het verenkleed normaal is terwijl de naakte delen deels zonder zwart pigment waren. Meestal is bij dergelijke kleurafwijkingen ook een deel van de veren bleker of geheel wit, maar bij deze vogel is dit normaal bruinachtig zwart en ook de tekening is normaal.

Op internet trof ik nog een geval uit de VS (Monterey Bay, Californië) aan, waar ook duidelijk sprake is van een lichte snavel, maar bij deze vogel zijn ook de veren overwegend wit (zie foto links).

Foto Jeff Poklen (<http://www.pbbase.com/jpkln/image/34539437>)

De geheel witte zeekoet in het museum van Edinburgh (Nieuwsbrief NZG 5(3) oktober 2004) heeft ook een 'witte' snavel. Snavelverkleuringen zijn wel bekend van vinkachtigen waarbij de snavelkleur wordt veroorzaakt door carotenoiden. Bij het ontbreken hiervan worden de snavels geel. Bij de zeekoet is het echter melanine

dat de snavelkleur bepaalt; meestal gaat de snavelkleuring mee met de melaninepigmentatie van de bevedering, en treden bij mutaties doorgaans kleurafwijkingen op in zowel snavel als veren (pers. med. Hein van Grouw, Naturalis). Deze bijzondere vondst wordt opgenomen in de collectie van Naturalis in Leiden.

Edward Soldaat, edward@shearwater.nl

Massastranding jan van genten op Texel, april 2006

In april 2006 werden opvallende aantallen volwassen jan van genten gevonden op de Texelse kust tussen De Hors en De Slufter. Henk Brugge (Ecomare) verzamelde acht vogels (Tabel 1) en bewaarde deze voor nader onderzoek op het NIOZ. Een jan van gent was met olie besmeurd (30%), de overige vogels waren schoon, min of meer gaaf (wel vrijwel allemaal doorweekt), en volwassen. Twee vogels waren aangevreten door meeuwen of kraaien bij de staart, de overige kadavers waren intact. De vogels werden verzameld tussen 5 en 17 april en gezien de staat van de kadavers (alle vers tot vrij vers) is het onwaarschijnlijk dat de dieren tegelijkertijd om het leven zijn gekomen.

Verzamelnummer	NSO Telling	Dag	Maand	Jaar	Traject	Lft	%olie
206111.001	206111	16	4	2006	4039	A	30
206114.001	206114	17	4	2006	4039	A	0
206114.002	206114	17	4	2006	4039	A	0
206114.003	206114	17	4	2006	4040	A	0
206114.004	206114	17	4	2006	4040	A	0
206114.005	206114	5	4	2006	4041	A	0
206114.006	206114	5	4	2006	4041	A	0
206114.007	206114	8	4	2006	4042	A	0

Tabel 1. Basisgegevens van de acht onderzochte vogels.